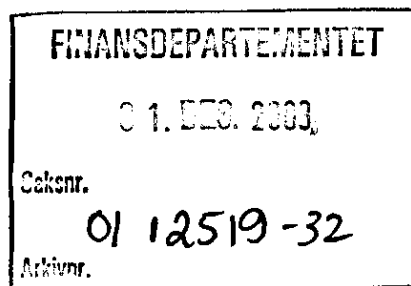

Det kongelige finansdepartement
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref
01/2519 FM PØE

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2003/2153-2 KBE/-

Dato
22.12.2003

HØRING – UTKAST TIL FORSKRIFT OM FRIPOLISEREGISTER

Datatilsynet viser til høringsbrevet av 19.11.2003.

Innledningsvis presiseres det at Datatilsynet i denne anledning, ikke har vurdert om et fripoliseregister bør opprettes eller ikke. Det foreligger allerede en lovbestemmelse som gir hjemmel til å opprette et fripoliseregister. Ytterligere har arbeidsgruppen vurdert det slik at denne problemstillingen faller utenfor sitt mandat, og har ikke etterspurt synspunkter fra høringsinstansene.

Et fripoliseregister reiser en rekke personvernrettslige spørsmål. Det er tilsynets oppfatning at arbeidsgruppen har hatt et bevisst forhold til personvernet og personopplysningsloven. Det er imidlertid i forbindelse med lovteknikken det svikter.

Datatilsynet synes i utgangspunktet at det er svært uheldig når særlovgivningen direkte regulerer bestemmelser som følger av personopplysningsloven, idet personopplysningsloven gjelder med mindre noe annet er bestemt i lov. Tilsynet er av den oppfatning at særlovgivningen kun bør regulere særskilte presiseringer eller suppleringer i forhold til personopplysningsloven. I tillegg bør det enten presiseres at personopplysningsloven for øvrig gjelder, eller henvises til de aktuelle bestemmelsene i nevnte lov. Eventuelt kan bestemmelsene i personopplysningsloven gjengis ordrett. Andre løsninger kan lett åpne for tolkningstvil, og føre til disharmoni med personopplysningsloven.

En rekke av bestemmelsene i forskriften regulerer forhold som allerede er hjemlet i personopplysningsloven. Dette er som nevnt en svært uheldig lovteknikk. Tilsynet anbefaler at de aktuelle bestemmelsene fjernes, med mindre man ønsker å presisere at personopplysningsloven kommer til anvendelse ved en henvisning.

Bemerkninger til de enkelte bestemmelsene i utkastet til forskrift om et fripoliseregister:

§ 1

Det foreslås at "organisasjon" uttrykkelig omtales i entallsform. Følgende endring foreslås: "gjelder for den organisasjonen". Dette samsvarer for øvrig med merknadene til forslaget.

§ 2

Forslaget til denne bestemmelsen angir registerets formål. I tillegg til å øke oversiktligheten og lette tilgangen til informasjon, har registeret som formål å gi grunnlag for utarbeiding av statistikk og annet forskningsarbeide. Datatilsynet er av den oppfatning at utlevering fra registeret i størst mulig grad bør begrenses, sett hen til at utlevering av personopplysninger fra registeret i det vesentlige bør basere seg på den registrertes selvbestemmelsesrett. Ved bruk av registeret til utarbeiding av statistikk og annet forskningsarbeid, mener tilsynet at formålet må snevres inn/presiseres til kun å gjelde anonyme opplysninger.

§ 3

Utkastet til bestemmelsen refererer til personopplysningsloven, henholdsvis til ”§ 2 nr. 4” i bokstav g, og ”§ 2 nr. 5) ” i bokstav h. Som en detalj uten realitetsbetydning, bør parentes eller ikke, benyttes konsekvent etter tallene 4 og 5 ved henvisningen til personopplysningslovens § 2.

§ 8

Denne bestemmelsen i forslaget til forskriften regulerer utlevering av personopplysninger fra registeret, jf personopplysningslovens § 18 første ledd. Kontroll over personopplysninger om en selv, er et grunnleggende personvernprinsipp. Personvernetruelene ved fripoliseregisteret er i det vesentlige knyttet til utlevering fra registeret, herunder utlevering av personopplysninger uten den registrertes samtykke.

Datatilsynet synes at utformingen av denne bestemmelsen er noe uheldig. I stedet for å være knyttet til en plikt til å utlevere, er det slik tilsynet ser det, bedre å utforme bestemmelsen som en rettighet til å få innsyn. En slik løsning vil harmonere godt med formålbestemmelsen.

Formuleringen i første ledd er etter tilsynets oppfatning noe uklar i forbindelse med om man må kreve innsyn i opplysningene selv, eller om behandlingsansvarlig har et selvstendig ansvar til å informere. Det fremgår imidlertid av fjerde ledd at det er den enkelte som må kreve innsyn. Hvis man benytter formuleringer knyttet til: ”kan kreve innsyn”, vil dette komme klarere frem.

Tilsynet slutter seg til arbeidsgruppens vurdering av hvem som kan kreve innsyn etter første ledd. Spesielt er det sett hen til den grundige vurderingen av dette i avsnitt 6.1.4 i høringsnotatet, herunder at utlevering er begrenset til den krets av personer som i dag har innsynsrett til opplysningene i de ulike selskapene. Den registreerte har imidlertid uansett krav på innsyn i henhold til personopplysningslovens § 18 andre ledd.

Datatilsynet er derimot svært kritisk til utlevering av opplysninger til Skattedirektoratet av kontrollhensyn. En slik løsning er ikke bare veldig uheldig ut fra hensynet til personvernet, men direkte i strid med personopplysningslovens § 11 bokstav c. Kontrollhensyn som formål er direkte uforenelig med formålet til fripoliseregisteret. Ytterligere bemerkes det at utlevering til Skattedirektoratet ikke synes særskilt begrunnet, jf punkt 6.1.4 i høringsnotatet.

Utkastet til forskriftens § 8 fjerde ledd regulerer ytterligere utlevering til Statistisk sentralbyrå. Med henvisning til utkastet til forskriftens § 10 og våre merknader til forskriftens § 2, bør dette av personvern hensyn kun skje i anonymisert form.

Bemerkning til høringsnotatet:

Når det samles inn opplysninger fra andre enn den registrerte selv, reguleres informasjonsplikten i personopplysningslovens § 20. Vi antar derfor at arbeidsgruppen ved en feiltakelse, refererer til personopplysningslovens § 21 i høringsnotatets punkt 6.2.3 side 37.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Katrine Berg
rådgiver

(saksbehandler, telefon 22 39 69 00)